

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

18 квітня 2018 року

м. Тернопіль

№ 10-рк/к

Про припинення дій, які
містять ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України розглянувши подання від 17 квітня 2018 року №28 «Про виявлені ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції» встановила наступне.

Тернопільським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України в ході моніторингу рішень органів місцевого самоврядування на предмет дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції встановлено наступне.

Заліщицька міська рада (вул. С. Бантери 40, м. Заліщики, Тернопільська обл., 48601, ідент. код 04058396, **надалі – Міська рада**) включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування.

Дата державної реєстрації – 21.05.1997 року, дата запису – 30.10.2007, номер запису – 1 649 120 0000 000383.

Основним видом діяльності є "Державне управління загального характеру" (КВЕД 84.11).

Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншим законодавством.

Згідно статті 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», акти ради, міського голови, виконавчого комітету, прийняті в межах своєї компетенції, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.

Правові, економічні, екологічні, соціальні та організаційні засади благоустрою населених пунктів визначаються Законом України «Про благоустрій населених пунктів» від 6 вересня 2005 року № 2807-IV зі змінами та доповненнями (надалі – Закон про благоустрій).

Відповідно до статті 10 Закону про благоустрій до повноважень сільських, селищних і міських рад у сфері благоустрою населених пунктів належить, зокрема, затвердження місце-

вих програм та заходів з благоустрою населених пунктів, затвердження правил благоустрою території населених пунктів.

Абзацом четвертим частини першої статті 20 Закону про благоустрій передбачено, що рішення місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо благоустрою території певного населеного пункту є обов'язковим для виконання розміщеними на цій території підприємствами, установами, організаціями та громадянами, які на ній проживають.

Рішення місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо благоустрою території певного населеного пункту є обов'язковим для виконання розміщеними на цій території підприємствами, установами, організаціями та громадянами, які на ній проживають.

Відповідно до Закону про благоустрій, «благоустрій населених пунктів» - комплекс робіт з інженерного захисту, розчищення, осушення та озеленення території, а також соціально-економічних, організаційно-правових та екологічних заходів з покращання мікроклімату, санітарного очищення, зниження рівня шуму та інше, що здійснюються на території населеного пункту з метою її раціонального використання, належного утримання та охорони, створення умов щодо захисту і відновлення сприятливого для життєдіяльності людини довкілля.

Пунктом 1 рішення Міської ради сьомого скликання, третьої сесії від 28.01.2016 №171, затверджено Порядок визначення обсягів пайової участі власників тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення в утриманні об'єктів благоустрою на території міста Заліщики (надалі – Порядок визначення обсягів пайової участі).

Пунктом 3 розділу II Правил благоустрою території міста Заліщики Тернопільської області, затверджених рішенням сьомого скликання, позачергової сесії Міської ради від 01.12.2015 №78 (надалі - Правила благоустрою) передбачено, що утримання об'єктів благоустрою здійснюється відповідно до статті 15 Закону про благоустрій та Порядку проведення ремонту та утримання об'єктів благоустрою населених пунктів, затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 23.09.2003 №154, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 12 лютого 2004 р. за №189/8788 зі змінами (надалі - Порядок проведення ремонту та утримання об'єктів благоустрою).

Частиною четвертою статті 15 Закону про благоустрій зазначено, що «Власник тимчасової споруди торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, розташованої на території об'єкта благоустрою державної та комунальної власності, зобов'язаний забезпечити належне утримання прилеглої до тимчасової споруди території або може брати пайову участь в утриманні цього об'єкта благоустрою на умовах договору, укладеного із підприємством або балансоутримувачем».

Відповідно до пункту 2.4. розділу 2 Порядку проведення ремонту та утримання об'єктів благоустрою, на території об'єкта благоустрою відповідно до затвердженої містобудівної документації можуть бути розташовані будівлі та споруди торговельного, соціально-культурного, спортивного та іншого призначення. Власники цих будівель та споруд зобов'язані забезпечити належне утримання поданої їм у встановленому порядку земельної ділянки, а також можуть на умовах договору, укладеного з балансоутримувачем, забезпечувати належне утримання іншої закріпленої за ними території (прилеглої території) та/або брати пайову участь в утриманні об'єкта благоустрою.

Як впливає із зазначених нормативно-правових актів, пайова участь в утриманні об'єкта благоустрою є **альтернативним правом власника** тимчасової споруди торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення (надалі - ТС) , який зобов'язаний забезпечити належне утримання прилеглої до ТС території, а тому може свій обов'язок виконати самостійно, або шляхом пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою на умовах договору.

Отже, нормативно-правовими актами, обов'язкове укладання договору щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою для розміщення ТС, не передбачено.

Пунктом 7 Порядку визначення обсягів пайової участі власників тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення в утриманні об'єктів благоустрою на території міста Заліщики, затвердженого рішенням Міської ради сьомого скликання, третьої сесії від 28.01.2016 №171 (надалі – Порядок визначення обсягів пайової участі) передбачено:

- *Договір про пайову участь в утриманні об'єкта благоустрою укладається між заявником та Балансоутримувачем об'єкта благоустрою на підставі наданих документів протягом трьох робочих днів за формою, що є додатком до даного Порядку. У разі відмови заявника або не укладання ним договору протягом строку, визначеного цим пунктом, заявник втрачає право на користування об'єктом благоустрою; повторні заяви на користування цим же об'єктом благоустрою від нього не розглядаються (підпункт 7.1.);*
- *Підставою для користування об'єктом благоустрою для розміщення тимчасових об'єктів є чинний договір про пайову участь в утриманні об'єкта благоустрою для розміщення тимчасових об'єктів та документи про сплату коштів на пайову участь, визначених договором. До укладання договору заявник не має права користуватись об'єктом благоустрою (підпункт 7.2.);*
- *Підключення тимчасових об'єктів до інженерних, електричних чи інших мереж здійснюється лише за наявності чинного договору про пайову участь в утриманні об'єкта благоустрою (підпункт 7.3.).*

Таким чином, враховуючи вищезазначені вимоги, укладання договорів про пайову участь є обов'язковою умовою для розміщення ТС на об'єктах благоустрою та позбавляють власників ТС права вибору щодо самостійного обслуговування об'єкта благоустрою.

Встановленням Міською радою зобов'язань для суб'єктів господарювання, які мають намір здійснювати (або здійснюють) підприємницьку діяльність в ТС, укладати договори на пайову участь в утриманні об'єкта благоустрою, можуть бути створені додаткові бар'єри вступу на ринок нових суб'єктів господарювання, що може призвести до обмеження конкуренції на ринку.

Такі дії Міської ради щодо встановлення в Порядку визначення обсягів пайової участі зобов'язань, для власників ТС, укладати договори про пайову участь в утриманні об'єкта благоустрою, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, шляхом прийняття рішень, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

Правилами благоустрою визначено:

- обсяг пайової участі підприємств, установ, організацій, які розміщуються на території об'єкта благоустрою, в утриманні цього об'єкта, розраховується із **загальної площі території закріпленої** за підприємством, установою, організацією помноженої **на базову вартість одного квадратного метра земель** у межах населеного пункту, визначена у технічній документації з нормативної грошової оцінки земельних ділянок у межах населеного пункту, затвердженої у встановленому порядку (пункт 1 розділу V Правил благоустрою);
- обсяг пайової участі власників тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення (надалі - власники ТС) в утриманні об'єктів благоустрою розраховується з **площі території** (прилеглої до тимчасової споруди торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, визначена відповідно до паспорту прив'язки), помноженої на **базову вартість одного квадратного метра земель** у межах населеного пункту, помноженої **на зональний коефіцієнт (Кз) та на коефіцієнт функціонального призначення (Кф)** (пункт 6 розділу IX Правил благоустрою).

Така ж методика розрахунку пайової участі власників ТС зазначена і в Порядку визначення обсягів пайової участі.

Згідно з пункту 6 розділу IX Правил благоустрою та пункту 15 Порядку визначення обсягів пайової участі:

- **Кз** - враховує місце розташування тимчасової споруди в межах економіко-планувальної зони населеного пункту, визначеної відповідно до наказу Державного комітету України по земельних ресурсах, Міністерства аграрної політики України, Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України, Української академії аграрних наук від 27.01.2006 року № 18/15/21/11 «Про Порядок нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 5 квітня 2006 р. за № 388/12262. **Кз** не може бути нижче 0,7 і вище 1,7.

Слід відмітити, що зазначений наказ втратив чинність на підставі наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Національної академії аграрних наук України № 592/341/428 (з0091-17) від 30.12.2016;

- **Кф** - коефіцієнт функціонального призначення тимчасової споруди, визначений згідно з таблицею, в якій зазначено розмір коефіцієнта від 0,1 до 2,0 в залежності від того продаж яких товарів здійснює суб'єкт господарювання.

Таким чином власники ТС при сплаті пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою порівняно із суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність у стаціонарних спорудах додатково сплачують **зональний коефіцієнт (Кз) та коефіцієнт функціонального призначення (Кф).**

Встановлення Міською радою у Правилах благоустрою різного порядку розрахунку пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою створює дискримінаційні умови діяльності для суб'єктів господарювання, що є власниками ТС та працюють на одному товарному ринку із суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність у стаціонарних спорудах, оскільки вони (власники ТС) змушені сплачувати більший розмір пайової участі за отримання тих самих послуг, що в свою чергу призводить до понесення ними більших витрат порівняно з конкурентами.

Окрім того, наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 23.09.2003 №154, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 12 лютого 2004 р. за №189/8788 зі змінами, затверджено «Порядок проведення ремонту та утримання об'єктів благоустрою населених пунктів» (надалі – Наказ №154).

Пунктом 4 Наказу №154 встановлено: *«Порядок визначення вартості робіт з утримання об'єктів благоустрою населених пунктів» та зазначено, що «вартість утримання об'єктів благоустрою розраховується на підставі економічно обґрунтованих планових витрат, визначених на підставі державних і галузевих нормативів (норм), витрат ресурсів, техніко-економічних розрахунків та кошторисів, ставок податків і зборів (обов'язкових платежів та цін у плановому періоді, установлених на підставі прогнозних індексів підприємства)».*

Пайова участь суб'єкта господарювання в утриманні об'єкта благоустрою це частина вартості робіт, які виконуються балансоутримувачем таких об'єктів, а отже визначення її розміру з урахуванням показника «базова вартість одного квадратного метра земель у межах населеного пункту, визначена у технічній документації з нормативної грошової оцінки земельних ділянок у межах населених пунктів» є безпідставним та не узгоджується з вимогами Наказу №154.

Відповідно до частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негатив-

ний вплив на конкуренцію.

Частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

Згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється.

Таким чином дії Міської ради по встановленні у Правилах благоустрою та Порядку визначення обсягів пайової участі вимог що ставлять суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на одному товарному ринку, але в різних формах споруд, в нерівні умови, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та абзацом 8 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дій органів місцевого самоврядування внаслідок яких окремим суб'єктам господарювання створюються дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами.

З метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись статтею 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції", статтями 7, 12, 14 Закону України "Про Антимонопольний Комітет України" та пунктів 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за №291/5482 зі змінами та доповненнями, адміністративна колегія Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України **рекомендує**:

Заліщицькій міській раді (вул. С. Бандери 40, м. Заліщики, Тернопільська обл., 48601) вжити заходів щодо припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції шляхом встановлення для суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на одному товарному ринку, однакових умов щодо способу утримання об'єктів благоустрою та однакового порядку розрахунку пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою.

Рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду.

Про результати їх розгляду повідомити Тернопільське обласне територіальне відділення до 4 травня 2018 року, надавши підтверджуючі документи.

За умови виконання положень рекомендацій провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

В. о. голови
територіального відділення :

А.Г.Левченко